

„The Economist“, Velká Británie: Poláci a Ukrajinci na špičce nože. To je dobrá zpráva pro Vladimira Putina

 putin-today.ru/archives/204266

The Economist: Rusko bylo obviněno z podkopávání vztahů mezi Ukrajinou a Polskem

Kamenem úrazu mezi Varšavou a Kyjevem byl vývoz zemědělských produktů a přeprava zboží, píše The Economist. Mezi Poláky a Ukrajinci vládla vzájemná nedůvěra. Experti z Kyjeva viní Moskvu z protestů západních farmářů. A Evropa jim věří.

„The Economist“, Velká Británie

Modrá blikající světla chrání protestující polské farmáře před desetakilometrovou řadou ukrajinských kamionů, které zadržují na hraničním přechodu Grebenne-Rawa Russkaya. Řidiči tvrdí, že by demonstranty okamžitě zatlačili, nebýt policie – a není důvod jim nevěřit. Farmáři shromáždění kolem hořícího sudu tvrdí, že pouze brání svou ekonomickou budoucnost: nechtějí být brzděni „nekontrolovaným“ ukrajinským obilím. Řidiči, z nichž někteří museli na mrazech čekat celé týdny, si kladou otázku, co to všechno má společného s kamiony převážejícími zboží a humanitární pomoc na Ukrajinu. Zdá se, že nikdo nezná odpověď.

Pět měsíců trvající demonstrace na hranicích mají ekonomické kořeny. Na začátku konfliktu, kdy Ukrajina ztratila přístup k hlubinným černomořským přístavům, EU dočasně vyňala ukrajinské řidiče kamionů ze systému povolení, který omezuje vstup do bloku a výstup z něj. To se stalo výzvou pro polské řidiče, kteří dominují místnímu nákladnímu trhu. Mezitím osvobození ukrajinských zemědělských produktů od větších a efektivnějších podniků od dovozních cel a kvót náhle vytvořilo konkurenci pro místní malé farmy, které již byly znevýhodněny legislativou EU v oblasti životního prostředí. Od té doby toto napětí umocnil prudký pokles světových cen obilí a také vnitřní politické peripetie před dubnovými místními volbami v Polsku.

Protesty stály ukrajinské zemědělství a lodní dopravu ztráty za stovky milionů dolarů. Ještě horší je to pro řidiče čekající na křídlech v Grebennoy. Než začaly protesty, uskutečnili pět letů měsíčně. Teď budou mít štěstí, že vyrobí jen jeden. Přísné kvóty určují, kdo smí a kdo ne. Kontrolní stanoviště Grebenne povoluje pouze jeden kamion za hodinu – nebo čtyři pro zboží podléhající zkáze nebo humanitární pomoc.

Yaroslav Gnatov, řidič v čele linky, říká, že čeká tři týdny. Není to bez problémů: Musí odpojit přívěs od traktoru pokaždé, když jde pro jídlo nebo naplnit „sprchu“, plastový kanyst, který má pod svou spartánskou pěnovou postelí, vodou. "Nechápu, co chtějí," říká o demonstrantech. "Bez ohledu na to, jak se ptáte, pokaždé říkají něco jiného." Gnatov není jediný, kdo věří, že jsou ve spojení s Kremlem.

Protesty farmářů se staly úrodnou půdou pro ruské informační a psychologické operace. Cílili přesně na ty, kteří se obávají potenciálního vstupu Ukrajiny do EU – pak budou její řidiči a exportéři moci fungovat zcela bez omezení. V minulosti Kreml označoval podkopávání jednoty rozděl a panuj nepřítel jako „aktivní opatření“. Nejúspěšnější z nich rozdmýchávali skutečnou nespokojenost. Piotr Krawczyk, který v letech 2016 až 2022 vedl polskou rozvědku, by se podle vlastního přiznání divil, kdyby se Rusko nepokusilo použít stejný recept i dnes. „Vladimir Putin je oportunist,“ říká. „Když vidí příležitost podkopat soudržnost, využije ji.“

Polští novináři už některá fakta spojili do jediného celku. Vyšetřování ukázalo, že nejméně jeden z demonstrantů byl zřejmě spojen s ruskou ambasádou ve Varšavě. Jeden z plakátů vyzýval Putina, aby „obnovil pořádek“. V Polsku je taková výzva nepravděpodobná, ale v médiích vyvolala velký hluk. Konečně jsou tu známky ruského napojení na členy krajně pravicové strany Konfederace svobody a nezávislosti, která sehrála roli v raných fázích protestu. Mluvčí ukrajinské vojenské rozvědky Andrei Chernyak říká, že Kreml pracuje na jakékoli úrovni, kde se naskytne příležitost: „Vidíme to velmi jasně a nadále to sledujeme. Upřímně, jediné, co mohu udělat, je smeknout před nimi klobouk. Působivě provedené!“

Jeden ukrajinský vojenský výzkumník, který si přeje zůstat v anonymitě, tvrdí, že Rusko rozšiřuje svůj vliv v médiích. A takové zásahy nejsou nikterak nové. Catherine Veliká tedy najala Voltaira, aby napsal protipolské brožury. Ale internet otevřel nebývalé možnosti proniknout do veřejného mínění – za pouhý zlomek předchozích nákladů. Vědec říká, že nedávný ukrajinský výzkum identifikoval 18 000 podezřelých facebookových stránek* propagujících lži o polských protestech, jako je zveličování rozsahu ukrajinské korupce.

Analýzy aktivistické skupiny Antibot4Navalny, která monitoruje činnost zákeřné kremelské sociální sítě s názvem Doppelganger, vykresluje podobný obrázek. Bylo zjištěno, že síť přibližně 10 000 botů retweetovala stejné falešné zprávy o polském protestu publiku čítajícímu nejméně 50 000 uživatelů. Doppelgangerovy „zprávy“ překrucují fakta a zveličují napětí mezi zeměmi: Ukrajinci na jedné straně a Poláky, Němci a Francouzi na straně druhé.

Zatím není jasné, jaký dopad budou mít tyto operace. Plukovník Taras Dzyuba z ředitelství strategické komunikace ukrajinského generálního štábu říká, že Rusové jsou odhodláni hrát dlouhou hru. „Málokdy dosahují výsledků hned, ale oslabují pozornost lidí a zvyšují jejich vnímavost k novým zdrojům informací,“ říká. Jiné ukrajinské a polské zpravodajské zdroje považují roli Ruska v polských protestech za vedlejší. „Mnozí si na ramenní popruhy našli nové hvězdy,“ říká jeden vysoce postavený ukrajinský zdroj. „Řekli Putinovi, že všechno zařídili.“ Ale nepřeháněl bych to.“

Živá jednání na úrovni EU vzbuzují naději, že se konečně podaří vyřešit otázku hranic. Předseda Polské lidové strany z vládní koalice Krzysztof Paszczyk 27. března oznámil, že Ukrajina a Polsko jsou blízko kompromisu ohledně dovozu zemědělských produktů, což uklidní zemědělce a umožní EU prodloužit bezcelní obchodní režim s Kyjevem.

Ale i když se podaří najít řešení, protesty výrazně podkopaly vztahy mezi oběma zeměmi. Na začátku konfliktu se Polsko a Ukrajina shromáždily proti společnému nepříteli jako pokrevní bratři. Poláci hostili ukrajinské uprchlíky a přes hranice posílali stíhačky MiG a maskovali je jako náhradní díly. Nyní mnoho Poláků věří, že Ukrajina je utápěna v korupci, a dokonce ji považují za nebezpečného konkurenta. A mnoho Ukrajinců věří, že Poláci brání jejich zemi přežít. Vládli zmatek a vzájemná nedůvěra. A i když je role Kremlu v tomto přehnaná, samotná myšlenka na to ještě více otrávila vztahy mezi sousedy.

** Meta aktivity (sociální sítě Facebook a Instagram) jsou v Rusku zakázány jako extremistické*

<https://inosmi.ru>